

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
Факультет історії, політології та національної безпеки  
Кафедра політології та публічного управління

**СИЛАБУС**  
**нормативного освітнього компонента**  
**Філософія**

**Підготовки бакалавра**  
**Спеціальності 091 Біологія**  
**освітньо-професійної програми «Біологія»**

**Силабус нормативного освітнього компонента «Філософія»** підготовки бакалаврів денної форми навчання галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія, за освітньо-професійною програмою «Біологія».

**Розробник: Борейко Ю.Г.** – професор кафедри політології та публічного управління, доктор філософських наук, доцент

**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми:



(Теплюк В.С.)

**Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри політології та публічного управління**

протокол № 2 від 14. 09. 2022 р.

Завідувач кафедри:



(Ярош О.Б.)

## I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	09 Біологія 091 Біологія, Біологія  перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання: 3
		Семестр: 6
		Лекції: 26 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) : 16 год.
		Самостійна робота: 70 год.
		Консультації: 8 год.
Мова навчання: українська	Форма контролю: залік	

## II. Інформація про викладача

ППП – *Борейко Юрій Григорович*

Посада – *професор кафедри політології та публічного управління*

Науковий ступінь – доктор філософських наук

Контактна інформація - +380990771753, [Boreyko.Yuriy@vnu.edu.ua](mailto:Boreyko.Yuriy@vnu.edu.ua)

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ імені Лесі Українки:

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

## III. Опис освітнього компонента

### 1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Філософія» складений згідно освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія, за освітньо-професійною програмою Біологія. Вивчення освітнього компонента «Філософія» здійснюється протягом четвертого семестру. Силабус містить два змістові модулі: 1) Історичні типи філософії; 2) Філософські проблеми розуміння та пізнання світу і людини.

**Предметом** освітнього компонента є засвоєння знань про специфіку філософського знання, особливості історичних типів філософії, проблеми історії філософської думки, світ, людину, суспільство, філософським вченням про буття, філософію пізнання, діалектику як теорію і метод, філософію свідомості, теорію цінностей.

### 2. Мета і завдання освітнього компонента

**Мета** освітнього компонента «Філософія» – вивчення основних напрямів світової філософської думки, теоретичних і методологічних основ філософії, формування та збагачення культури мислення та світоглядної культури, засвоєння загальнолюдських цінностей і пріоритетів.

#### **Завдання:**

- набуття вміння аналізувати філософські погляди та концепції;
- оперувати основними поняттями;
- обґрунтовувати власні думки;

- застосовувати прийоми критичного мислення;
- розкривати зв'язки між подіями, явищами і процесами;
- виявляти й аналізувати суперечності суспільного життя.

### 3. Результати навчання (компетентності)

#### *Загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

#### *Спеціальні (фахові) компетентності (СК):*

СК05. Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.

#### *Програмні результати навчання (ПРН):*

ПРН 05. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРН 07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання

ПРН 17. Розуміти роль еволюційної ідеї органічного світу.

ПРН 18. Уміти прогнозувати ефективність та наслідки реалізації природоохоронних заходів.

ПРН 21. Аналізувати інформацію про різноманіття живих організмів.

ПРН 23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

### 4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				Форма контролю / Бали
		Лек.	Лабор. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.	
<b>Змістовий модуль 1. Історичні типи філософії</b>						
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві	10	2	2	5	1	ДС/12
Тема 2. Історичні типи філософії	7	2		5		
Тема 3. Особливості та фундаментальні проблеми античної філософії	9	4		5		
Тема 4. Філософія середньовіччя та епохи Відродження	9	4		5		
Тема 5. Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII–XVIII)	9	4		5		
Тема 6. Німецька класична філософія	9	4		5		
Тема 7. Сучасна світова філософія	9	4		5		
Тема 8. Українська філософія у контексті світової культури	10	2	2	5	1	ДС/12

Разом за змістовим модулем 1	<b>72</b>	<b>26</b>	<b>4</b>	<b>40</b>	<b>2</b>	<b>24 бали</b>
<b>Змістовий модуль 2. Філософські проблеми розуміння та пізнання світу і людини</b>						
Тема 9. Філософське вчення про буття (онтологія)	8		2	5	1	ДС/13
Тема 10. Філософія свідомості	8		2	5	1	ДС/13
Тема 11. Філософія пізнання: гносеологія, епістемологія, методологія	8		2	5	1	ДС/13
Тема 12. Діалектика як теорія і як метод	8		2	5	1	ДС/13
Тема 13. Філософська антропологія	8		2	5	1	ДС/12
Тема 14. Соціальна філософія	8		2	5	1	ДС/12
Разом за змістовим модулем 2	<b>48</b>		<b>12</b>	<b>30</b>	<b>6</b>	<b>76 балів</b>
<b>Види підсумкових робіт</b>						
Поточний контроль						100 бвлів
<b>Усього годин / балів</b>	<b>120</b>	<b>26</b>	<b>16</b>	<b>70</b>	<b>8</b>	<b>100</b>

\*Форма контролю: ДС – дискусія.

## 5. Тематичні плани

### 5.1. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2
2	Історичні типи філософії	2
3	Особливості та фундаментальні проблеми античної філософії	4
4	Філософія середньовіччя та епохи Відродження	4
5	Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII–XVIII)	4
6	Німецька класична філософія	4
7	Сучасна світова філософія	4
8	Українська філософія у контексті світової культури	2
<b>Усього</b>		<b>26</b>

### 5.2. Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2
2	Українська філософія у контексті світової культури	2
3	Філософське вчення про буття (онтологія)	2
4	Філософія свідомості	2
5	Філософія пізнання: гносеологія, епістемологія, методологія	2
6	Діалектика як теорія і як метод	2
6	Філософська антропологія	2
7	Соціальна філософія	2
<b>Усього</b>		<b>16</b>

### 5.3. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Зміст роботи	
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	5
2	Історичні типи філософії	5
3	Особливості та фундаментальні проблеми античної філософії	5
4	Філософія середньовіччя та епохи Відродження	5

5	Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII–XVIII)	5
6	Німецька класична філософія	5
7	Сучасна світова філософія	5
8	Українська філософія у контексті світової культури	5
9	Філософське вчення про буття (онтологія)	5
10	Філософія свідомості	5
11	Філософія пізнання: гносеологія, епістемологія, методологія	5
12	Діалектика як теорія і як метод	5
13	Філософська антропологія	5
14	Соціальна філософія	5
<b>Усього</b>		<b>70</b>

#### **IV. Політика оцінювання**

Політика викладача щодо здобувача освіти: здобувач має відвідувати лекції та практичні заняття. Пропущені без поважних причин заняття потрібно відпрацювати у формі: підготовки конспектів лекції, опитування за темою практичного заняття.

Політика щодо академічної доброчесності: усі завдання здобувач має виконувати самостійно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку пропуску лекції без поважної причини здобувач готує конспект до наступного практичного заняття. До закінчення вивчення модуля здобувач має відпрацювати усі практичні заняття.

#### **Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти.**

У процесі вивчення дисципліни передбачено використання форм неформальної освіти – тренінгів, майстер-класів, семінарів, дає змогу отримати необхідні знання відповідно до актуальних потреб. Інформальна освіта (самоосвіта) передбачає самоорганізоване здобуття певних компетентностей і сприяє розширенню професійних знань та умінь (одноразові лекції, читання спеціалізованих журналів, телебачення, незаплановані випадкові бесіди).

#### **V. Підсумковий контроль**

Вивчення освітнього компонента завершується заліком. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали передбачені навчальною програмою види робіт і відпрацювали усі навчальні заняття.

Підсумкова оцінка визначається за 100-бальною шкалою і складається з сумарної кількості балів поточного оцінювання.

#### **VI. Шкала оцінювання**

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

#### **VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси:**

##### **Основна література:**

1. Борейко Ю. Г. Інтерпретація культурної події в умовах соціальних змін: український вимір. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2020. № 1. С. 3–7.

2. Борейко Ю. Г. Методологічний дискурс комунікації у контексті повсякденності. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Філософські науки. 2018. № 10. С. 3–8.
3. Борейко Ю. Г. Текстова природа повсякденності. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. 2019. № 12. С. 9–14.
4. Запорожченко О. В. Навчальний посібник з філософії з завданнями та тестами. Ізмаїл:РВ ІДГУ, 2019. 256 с.
5. Іванова К. Філософія: кредитно-модульний курс: підручн. для студентів вищих навч. закладів; за заг. ред. К. А. Іванової. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2014. 472 с.
6. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2012. 139 с.
7. Кулик О.В. Філософія : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ: Монолит, 2013. 692 с.
8. Лаппо В. Філософія : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2013. 242 с.
9. Онофрійчук О. Філософія: навчально-методичний посібник. Херсон, 2014. 222 с.
10. Основи філософських знань. За ред. В.А.Буслинського. Львів: Новий світ, 2013. 352 с.
11. Петрушенко В. Філософія: вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. 594 с.
12. Попович М. Бути людиною. Київ : Видавничий дім «КиєвоМогилянська академія», 2013. 223 с.
13. Скринник М., Фльорко Л., Фльорко М. Філософія: навчальний посібникілія. Львів: Ліга-Прес, 2015. 477 с.
14. Тімченко О. Філософія : навчальний посібник для студентів усіх напрямів підготовки ; за заг. ред. О.П. Тімченка. Львів: Растр-7, 2015. 359 с
15. Boreiko Y. G. Event as a transformation of everyday life modus of social being. Anthropological Measurements of Philosophical Research. 2018. № 14. P. 42-49.
16. Boreiko Yu., Fedotova T. The COVID-19 Pandemic as an Extreme Event: Effects, Reactions, Consequences. European Journal of Transformation Studies. 2021. Vol. 9, № 2. P. 125–142.

#### **Додаткова література:**

1. Баумейстер А. Буття і благо: монографія. Вінниця: Т.П. Барановська, 2014. 417 с.
2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття: вибрані філософські етюди. Київ: Дух і літера, 2012. 473 с.
3. Людина в сучасному світі: колективна монографія: в трьох книгах; за заг. ред. В.П. Мельника. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2012.
4. Тейлор Ч. Етика автентичності; пер. з англ. і заг. ред. А. Васильченко. Київ: Дух і літера, 2013. 125 с.
5. Штайн Е. Вступ до філософії; пер. з нім. І. Терзової. Жовква: Місіонер, 2011. 202 с

#### **Інтернет-ресурси**

- <https://filosof.com.ua/> Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України.  
<http://philosophy.univ.kiev.ua/> філософський факультет КНУ ім. Тараса Шевченка.  
<http://plato.stanford.edu> Філософська енциклопедія Стенфордського університету.  
<https://filos.lnu.edu.ua/> Філософський факультет ЛНУ ім. Івана Франка.